

TALLINNA POLÜTEHNIIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 35 (1077)

Reede, 3. detsember 1982

XXXIV aastakäik

SULLE, TULEVANE TUDENG!

TEELAHKMEL

Kooliteed alustades ei ole lapsel valikumuret. Kool selgub elukoha järgi või valivad selle isa-ema, kui nad oma järglasel mingeid erilisi kalduvusi avastavad. Keerukam on pärast keskhariduse saamist. Nooruk jõuab teelahkmele, kus palju teevitu. Kuhu minna? Kui tööle, siis kuhu? Kui kõrgkooli, siis missugusesse, millisele erialale? Küsimusi kuipalju! Ainuüksi

TPI pakub kolmekümnet inveni- ja majanduseriala kohepeal, sama palju suunamise korras vennasvabariikide kõrgkoolides.

Kõrgkoolid, sealhulgas ka TPI pühivad noori elukute valikul kõigiti abistada. Sellesse töösse on kaasatud ajalehed, ajakirjad, raadio, televisioon, kõrgkoolide eritrikised. Korraldatakse lahiste uste päevi, ettevalmistuskursusi, noorte rahvaühikooli jne. Nende kaudu levitavate in-

formatsioonituleva õigeks kasutamiseks veel mõned selgitused ja soovitusid.

* Kõik kõrgkoolid ja nendes õpetatavad erialad on ühiskonnale vajalikud.

* Ei ole kaasaegseid ega vananenud erialasid. Kõik nad on tänapäeva teaduse ja tehnikatasele.

* Kõrgkoolides ei ole raskeid ja kerget erialasid. Kõigi nende omandamine nõuab tõsis

* Tähtis on valida kõrgkoolide ja teaduskondade vahel. Täpne, s.c. kitsam eriala kujuneb välja hiljem, sageli pärast kõrgkooli lõpetamist.

* Ärge karrike tulla kõrgkooli sisseastumiseksamitele! Isegi kui te sisse ei pääse, saate oma teadmisi teiste omadega võrrelda. Pealegi kehtivad need eksamid tehnikumidesse astumisel.

Õppeprorektor
prof. BORIS TAMM

1983. a. võetakse TPI-sse vastu 2060 üliõpilast; päevasesse õppevormi 1250, õhtusesse teaduskonda 475, kaugõppe teaduskonda 335, s.h. eesti õppekeelga erialadele:

ENERGEETIKA-TEADUSKOND

Maardlate allmaakaevandamise tehnoloogia ja kompleksne mehhaniseerimine. Elektrienergia. Tööstuslik soojusenergeetika. Elektrienergia ja tööstusseadmete automatiseerimine.

AUTOMAATIKA-TEADUSKOND

Automaatika ja telemehaanika. Elektronarvutid. Tööstus-elektronika. Automatiseeritud juhtimissüsteemid. Raadiotehnika.

MEHAANIKATEADUSKOND

Masinaehitustehnoloogia, metalliõikepingid ja -instrumendid. Peenmehaanikaseadmed. Autod ja automajandid.

EHITUSTEADUSKOND

Tööstus- ja tsiviilehitus. Sooja- ja gaasivarustus ning ventilatsioon. Autoteed.

KEEMIA-TEADUSKOND

Keemiatööstuse põhiprotsessid ja keemiakübertehnika. Konservimise tehnoloogia. Ühiskondliku toitlustamise tehnoloogia ja organiseerimine. Puidutöötlemise tehnoloogia.

MAJANDUSTEADUSKOND

Masinatööstuse ökonomika ja organiseerimine (s.h. töö ökonomika). Ehituse ökonomika ja organiseerimine. Majandusliku informatsiooni mehhaniseeritud töötlemise organiseerimine. Teeninduse ökonomika ja organiseerimine. Tööstuse planeerimine. Raamatupidamine ja majandusanalüüs.

ÕHTUNE TEADUSKOND

Masinaehitustehnoloogia, metalliõikepingid ja -instrumendid. Automaatika ja telemehaanika. Ühiskondliku toitlustamise tehnoloogia ja organiseerimine. Tööstus- ja tsiviilehitus. Majandusliku informatsiooni mehhaniseeritud töötlemise organiseerimine. Raamatupidamine ja majandusanalüüs. Tööstuse planeerimine.

KAUGÕPPE-TEADUSKOND

Tööstuslik soojusenergeetika. Masinaehitustehnoloogia, metalliõikepingid ja -instrumendid. Elektrienergia ja tööstusseadmete automatiseerimine. Puidutöötlemise tehnoloogia. Tööstus- ja tsiviilehitus. Autod ja automajandid. Elektronarvutid. Masinatööstuse ökonomika ja organiseerimine. Ehituse ökonomika ja organiseerimine. Raamatupidamine ja majandusanalüüs. Tööstuse planeerimine.

SOTSIALISTLIKU VÕISTLUSE PARIMAD

Sotsialistlik võistlus oli pühendatud NSV Liidu 60. aastapäevale. Kokkuvõtteid tehti 1981/82. õ.-a. töötlemuste põhjal. Parimad õpperühmad selgitati välja kahes etapis, esmalt kõikides teaduskondades iga kursuse parim õpperühm. Need omakorda osalesid võistluses instituudi parima õpperühma nimel.

Teaduskondades osutusid parimateks:

Ehitus: EE-31, EE-51, EE-72, EE-91.
Energeetika: AA-37, AV-58, AV-71, AA-97.
Majandus: TI-31, TP-51, TI-71, TL-91.
Mehaanika: MA-31, MP-51, MP-71, MP-91.
Automaatika: LS-31, LS-51, LR-71.
Keemia: KÜ-31, KÜ-51, KÜ-71.

Automaatika- ja keemiateaduskonnad millegipärast ei teinud kokkuvõtteid kevadsemestri IV kursusel. Kahju! See tähendas, et kahe teaduskonna IV kursuse parimad õpperühmad ei saanud osaleda üleinstituudilise võistluse kokkuvõtete tegemisel.

Instituudi ulatuses hindas õpperühmade töötlemise ekspertide komisjon, kuhu kuulusid õppeprorektorid, parteikomitee ja komсомolikomitee esindajad, a/ü komitee esimees ja üliõpilaste ametiühingu esindaja.

Õpperühmade vahelise sotsialistliku võistluse tulemused arutas läbi ja kinnitas oma istungil 24. novembril TPI a/ü komitee presiidium.

Kolmeks parimaks osutusid 1981/82. õ.-a. tulemuste põhjal (õpperühmadel on antud praegune numeratsioon):

I kursus: 1. TI-31, 2. EE-31, 3. AA-37.
II kursus: 1. EE-51, 2. MP-51, 3. LS-51.
III kursus: 1. TI-71, 2. MP-71, 3. LR-71.
IV kursus: 1. EE-91, 2. AA-97, 3. TL-91.

Õnnitleme võitjaid!
Instituudi a/ü komitee premeerib esikohale tulnud õpperühmi tasuta ekskursiooniga Leningradi 4.-6. veebruarini (kaks õpperühma) ja Vilniusse 31. märtsist 3. aprillini (samuti kaks õpperühma). Ekskursioonid korraldab Tallinna Reisi- ja Ekskursioonibüroo.
Ametiühingukomitee

VEEL SEL AASTAL!

Meie uus söökla-klubi hakkab reaalsuseks saama. Esialgne valimistähtaeg on 1. jaanuar 1983. Selleks päevaks peab riiklik vastutuskomisjon langetama oma otsuse ehituse kvaliteedi kohta. Muidugi ei tähenda see veel hoone avamist — jäävad ju peenemad koristamistööd, mõõbli paigaldamine, sisustus jms.

Küsimise uurimas, kaugel ehitusjärg praegu on.

Ehitamisel on oma spetsiifika. Alustades «sümpaatsest» segadusest ehitusplatsil, mida praktiliselt võimatu vältida; ja kindlasti tormamine käikuumise eel. Rütmiisest ehitamisest oleme kahjuks kaugel. Kiirustamisel on ka objektiveid põhjusi. Näiteks juunis-juulis ehitusvalitsus nr. 1 söökla-klubi ehitustööd praktiliselt ei teostanud, sest EV-1 plaanis oli üheksa käikuminevat objekti. Kõik põhjused viidi siit mujale. Nüüd paigutatakse neid jälle meile rohkem.

Ehituse praegune seis lubab teha mitmesuguseid prognoose. Hoone on ammu korralikult katuse all ja soegi sees. Põhilised tegutsesid on praegu viimistled — krohvijad, betoneerijad, plaattijad, maalrid ja elektrikud. On lõpetatud suure saali krohvimine. Peamised tööd käivad köögiplöökis, kus lõpetatakse põrandate betoneerimist ja kaetakse seinad-põrandad metall- ning glasuurplaatidega. Paarsada ruutu on veel krohvitudagi. Kõik seinad tuleb lõplikult värvida.

«Ehitustöödega jõuame valmis», kinnitas vanemtödejuhataja R. Loo. Tema ehitusmehed valasid parajasti tugimüüri ja kirusid üheskoos segusõlme. Keel oli juba kolme kandis ning hetk tagasi oli saadud esimene koorem segu. Meie ehituses kahjuks sagedane nähtus. Kui ilma peab, lõpetatakse ka asfalteerimine sel aastal.

Esmaspäeval, 29. novembril ehitusel ringi vaadates juhtusin

kokku EV-1 juhataja Tõnu Kalvikuga. Tema kinnitas, et meie söökla-klubi valmimine on kõikides EV sotsialistlikes kohustustes sees ja ehitusvalitsus lõpetab siinseid tööd 20. detsembri paiku. Loodame, et ehitajad oma sõna peavad.

On veel probleemegi. Ehituse normaalset kulgu takistavad mitmed puuduvad seadmed: neli kaloriiferit, üks kiirboiler, külmutusagregaat jm. Mingid seadmed olevat eraldatud, aga need ei vastanud projektile. Hetkel tegeldakse seadmete ümbervahetamisega. On lootust, et kõik saab korda, sest mitme agregadi saabumise ajaks on märgitud IV kvartal.

Senine ehitustööde kvaliteet on hea. Lõpliku lihvi andmine jätkub. Selleks jõudu ehitajatele ja kannatust tudengitele, uue maja peatsetele kasutajatele.

Ehitusel käis
TOOMAS RIHVK
EE-73



● Prof. Petrik Ungari RV-st.

MEIE KÜLALISI

Instituudi kutsel viibis peenmehaanika kateedril külas Budapesti Tehnikaülikooli peenmehaanika ja rakendusoptika kateedri juhataja professor Olivér Petrik. Prof. Petrik on Ungari RV tuntud teadlane, aktiivselt tegev ka tehnilise kõrghariduse täiustamisel (Ungaris on kavatsus kõrghariduse reformimise.) TPI-s esines prof. Petrik muu hulgas loengutega üliõpilastele ja õppejõududele, kus valgustas peenmehaanika kaasaegseid probleeme ja eriala õp-

pekorraldust. Sven Arbeti piltidel on hetk inglisekeelsest loengust peenmehaanika eriala üliõpilastele.

Peenmehaanika kateedri juhataja
dots. ENN HENDRE

SULLE, TULEVANE TUDENG!

Oppetöö käib. Käib aastaringi. Talvel loengud, laborid, kokkutulete tegemiseks vahepeal eksamid. Suvisel ajal on põhirõhk tootmispraktikal. Ja jälle otsustatakse peale. Et see tsükkel pidevalt toimiks, täieneb meie üliõpilaspere igal suvel värske keskkoollõpetajatega. Abiturientid mõtlevad juba ammu oma tulevikule: mis ootab siis, kui küpsustunnistus taskus. Ja küllap jääb mõtte tihti peatuma ka TPI-le, meie vabariigi suurimale kõrgharidusasutusele. TPI on praktiliselt ainus tehnilise kõrghariduse keskus vabariigis. Siit tulevad asjatundjad, kes juhivad meie tehnikapoliitikat ja tagavad rahvamajanduse ajakohase tehnilise taseme. Sellest siis ka kõigi tehnikalembeliste noorte otsene huvi meie instituudi vastu.

1982. aasta täiendus TPI päevasesse õppevormi — 1230 esmakursust — on juba meie üliõpilaspere sisse elanud. 1983. aastal võtab TPI vastu 1250 uut põlvkonda. Uued üliõpilaskandidaadid tahavad aga kindlasti teada, kuidas eelkätt käsi sisseastumiseksamitel käis. Ja vana tuttav küsimus: milline oli konkurs?

1982. aasta vastuvõtul esitati päevasesse õppevormi keskmiselt 1,5 sooviavaldust ühele kohale, s. o. m. neovõrra vähem kui varasemate aastatel. Eesti õppekeelega (pperühmadesse oli konkursid veelgi väiksem — keskmiselt 1,4 sooviavaldust kohale (vene õppekeelega rühmades 1,7).

Sisseastujatel on 1983. aastal valida 30 eriala vahel, mida õpitakse TPI kuues teaduskonnas. Valik tulekski teha nende kuue põhilise ala vahel: kes tunneb huvi mehaanika, kes keemia vastu; keda huvitab ehitusinseneri, keda automaatikainseneri elukutse; kes tahab saada energeetikaspetsialistiks või keda huvitavad majandusprobleemid.

Majandusteaduskonda oli tänavu tung kõige suurem — keskmiselt 2,3 avaldust kohale. Kõige populaarsem oli tööstuse planeerimise eriala 2,9 avaldusega ühele kohale.

Keemiateaduskonda oli soovijaid 1,7 ühele kohale. Kõige enam ühiskondliku tootlustamise tehnoloogia ja organiseerimise erialale — 3,2 soovijat. Konkursid kõrge küll, aga on ju tösi, et sisse saavad ainult pari-

JULGET PEALEHAKKAMIST! PEATSE KOHTUMISENI!

mad, teistel tuleb oma soovi veelkordsest kaaluda.

Automaatikateaduskonda esitati keskmiselt 1,4 avaldust kohale. Kõige populaarsem oli raadio- ja mehaanika eriala.

Mehaanika ja ehitusinseneri elukutse olid võrdselt populaarsed: 1,2 sooviavaldust kohale; sealjuures laekus mehaanika- ja ehitusinseneri keskmiselt 1,6 avaldust kohale autode ja automajandite erialal.

Kõige tagasihoidlikum konkurss oli 1982. aastal energeetikateaduskonnas. Siin said täiendavalt konkursil osaleda ka need, kes esialgselt kaalusid õppimisvõimalusi mõnes teises kõrghariduses, kuid konkursi tttu sinna ei pääsenud.

Olen kuulnud, et elukutsete valiku võimalustest abiturientidele rääkides kasutatakse protsente: näitamaks, et küllalt vä-

he keskkoollõpetajaid pääseb edasi kõrgharidusse. Paljudel oleval õigem juba varem teha otsus kas t õstuse või põllumajandustöötajate elukutse kasuks. Tuletagem siinjuures meelde, et TPI iga-aastane vastuvõtt ei ole mitte vähenenud. Päevases õppevormis tehnilise kõrghariduse omandamist alustab igal aastal ikka 1200—1300 noort. Tehnika ja tehnikaspetsialistide osa rahvamajanduse kõigis harudes — ka põllumajanduses — suureneb pidevalt. Seega tõuseb pidevalt vajadus tehnikaspetsialistide järele. Ja seda kõikidel erialadel. TPI ebapopulaarsusel erialadel spetsialiste ette ju ei valmista.

Sageli küsivad noored, kas sisseastumiseksamitel tuleb palju pörumist ette. Tuntakse muret keskkoollis omandatavate teadmiste taseme üle, eriti matemaatikas ja füüsikas. Lubatagu siinkohal küll rahustavaid sõnu öelda. TPI-sse astujad on põhiliselt kõik meie vabariigi keskkoollise või kesk-eriõppeasutuste lõpetanud. Järelikult on meie koolides saadud teadmised «algkapitalina» piisavalt. 1982. aastal oli üldisest

sisseastumiseksameid sooritavate arvust mitterahuldavaid hindeid ainult kahe protsendi ümber. Seega ei mingit massilist pörumist.

Mis sai nendest, kes konkursi tõttu päevases õppevormis õpinguid jätkata ei saanud? Neil tuli veel kord kaaluda, kas on õigem otsustada valitud teaduskonnas mõne teise lähedase eriala kasuks või minna õhtusesse või kaugõppesse. Oli ka neid, kes kindlalt lubasid tuleval aastal tagasi tulla.

Lugupeetud noored! Kes on huvitatud täpsemast infost edasiõppimisvõimaluste kohta TPI-s — astuge meiega julgelt kontakti! Kes soovib, võib ise läbi astuda meie vastuvõtukomisjonist, mis töötab aastaringiselt, või helistada telefonil 53-21-51.

Meie õppejõud on meeleldi nõus tulema ja tervete koolide või üksikute klassidega kohtumisele infot jagama.

Julget pealehakkamist, peatse kohtumiseni!

Vastuvõtukomisjoni
vastutav sekretär
JÜRI VANAVESKI

ETTEVALMISTUS- KURSUSED

Meie instituudis töötavad mitme erineva õppevormiga ettevalmistuskursused, kõigi eesmärk üks: aidata tulevastele üliõpilaskandidaatidel valmistuda sisseastumiseksameiks.

Huvi kursuste vastu on juba kaua suur olnud. Igal aastal on kursustele tulnud ligi 2000 õppivat või töötavat noort. Viimasel ajal on olnud palju abituriente, mõõdundud õppeaastal poolde kursusel.

Võidakse küsida — miks? Kas siis tänapäeval kõrghariduse astumiseks enam keskkoollis ei piisa? Eks oleneb suuresti õppijast endast, kui t'õsiselt ta kogu kooliaja tööd on teinud. Kui õpilast on rahuldanud koolipõlvi keskmine hinne kolm ja alles lõpuklassis on jõutud aratundmiseni, et teadmisi kõrghariduse astumiseks on väheõitu, siis tulla teie ettevalmistuskursustele. On ka objektiivsemad põhjused. Selgeks on saanud seegi tõsiasi, et praegusaegne keskool annab hulga teoreetilisi teadmisi, kuid praktiliste oskuste ja vilumuste süvendamiseks aeg keskkoollis lihtsalt napib. Seetõttu pöörame tähelepanu just harjutamisele, keskkoollis omandatud teadmiste süvendamisele. Meie tulla teie õppima ka sellepärast, et koolis õpitu uues käsitluses kindlasse süsteemi saaks, et tekiks oskuse olulist ebaõulisest eraldada. Kursused annavad kogemusi ka tulevaseks üliõpilastööks, sest metoodiliselt läheneb meie õppetöö korraldus rohkem kõrgharidusele kui keskkoollisele. I ja II kursusel on üliõpilaste väljalangevus üsna suur olnud, kuna kohanemine üliõpilastöö eripäraga polegi nii kerge. Endine ettevalmistuskursuslane elab aga kohanemiskursused tunduvalt kergemini üle.

Ettevalmistuskursuste erinevad õppevormid on järgmised: 1-kuulised õhtused põhikursused 1. oktoobrist 1. juulini, keskkoollilastel 1. maini; 7,5-kuulised kaugõppekursused 15. novembrist 1. juulini (loengud on üks kord kuus laupäeviti-pühapäeviti, konsultatsioonipunktid on Tallinnas, Tartus, Pärnus, Rakveres, Kingissepas); 2-kuulised õhtused lühikursused 1. märtsist 1. maini; suvised kuuajalised peavased kursused 28. juunist 24. juulini.

Praegu on veel võimalik lülituda õhtustele ja kaugõppekursustele õppetöösse. Täpsem informatsiooni saamiseks helistage meile telefonil 472-739 või kirjutage aadressil Kalini 82, tuba 311.

Ettevalmistuskursuste
juhataja
MAIE SILDVEE

Matemaatika ainekomisjoni esimees AHTO LÕHMUS:

Iga TPI-sse astuja peab teadma keskkoollis matemaatikakursust täielikult ja põhjalikult. Instituut on viimastel aastatel palju ära teinud selleks, et sisseastujaid küllaldaselt informeerida eksami esitatavatest nõuetest. Paremaid eksamitulemusi lubab oodata nii see ja ühtlasi ka sisseastujate arvu vähenemine, mis eeldab kõrghariduse saamiseks otsustanute suuremat valikukindlust ning seega tõsisemat töösuhetumist ja paremaid teadmisi. Ainekomisjon omalt poolt püüab sisseastumiskõrde ja keskkoollis õpitu võimalikult täpselt vastavusse viia.

TPI-sse astuda soovijate arv oli tänavu tunduvalt väiksem. Matemaatikas eksamineeriti päevases õppevormis kirjalikult 329 ja suuliselt 232 sisseastujat vähem kui 1981. aastal. Kuigi esmakursustel ei ole veel võrdluseks sessiooniekсамite tulemusi, tahaks loota, et vähenemine toimus kõrghariduse õppimiseks nõrgemini ette valmistatud noorte arvel. Seda lootust tugevdavad ka sisseastumiseksamine paremad tulemused sel aastal.

Eesti õppekeelega erialadele astujatest olid tänavu 54% Tallinna koolide lõpetanud. Pärast vastuvõtmist kahanese protsents 39-le. Järeldusena soovitan Tallinna õpilastel, kel plaanis õpinguid jätkata TPI-s, agaramalt külastada TPI täppiseaduste rahvaülikooli loenguid, ettevalmistuskursusi ning muid enesetäiendamise võimalusi, mida instituut pakub.

Heameel on märkida, et matemaatika-füüsika eriklassid end õigustavad. Ainuüksi Kingissepa, Nõo, Pärnu, Rakvere, Tallinna, Valga, Viljandi ja Võru kaheksast keskkoollis, kus on vastavad eriklassid, soovis sel suvel TPI-sse astuda 155 lõpetajat, kellest 83% said ka üliõpilasteks. Nende matemaatika kirjaliku sisseastumiseksami keskmine hinne oli 4,5.

Füüsika ainekomisjoni esimees GUSTAV PEETS:

Käesoleval aastal sooritas TPI-sse sisseastumiseksami füüsikast 1823 üliõpilaskandidaati, neist päevasesse õppevormi 1308. Keskmiseks hindeks oli esimesel juulil 3,64 ja päevases 3,71.

Meie vabariigi üliõpilaskandidaatidest, kes peavad kõrghariduse astumiseks sooritama ka füüsika eksami, üle poolte teevad seda TPI-s. Seega iseloomustavad meie tulemused Eesti keskmise üliõpilaskandidaati.

Füüsika eksami tulemused on juba mitme aasta vältel püsivad samad ning seega oleks nagu kõik korras. Tegelikult pole aga rahuloluks mingit põhjust.

TÕSISEMAT TÖÖD, PAREMAID TEADMISI

Edasiseks edukaks õppimiseks oleks vajalik, et immatrikuleeritud oleks see hinne mõnevõrra kõrgem. Ilmneb aga, et 4 või 5 saanud abituriente oli 677 ehk ca 52%. Seega on füüsikaalase ettevalmistuse seisukohalt eeldusi edasiseks tööks ainult pooltel esmakursustel.

Teaduskondade lõikes on olukord veelgi kurvem. Toome siinkohal ära kõigepealt eksamineeritud arvu, siis keskmise hinde ning hindele 4 ja 5 vastanute arvu ning protsenti:

Automaatika: 263; 3,89; 159; 60,4%. Insener-majandus: 166; 3,76; 99; 59,7%. Ehitus: 246; 3,70; 129; 52,4%. Mehaanika: 203; 3,69; 93; 45,8%. Keemia: 220; 3,62; 108; 49,1%. Energeetika: 210; 3,56; 89; 42,4%.

Seega tuleb paljudel teha tõsisemat tööd. Ka tulevastele tudengitele on viimane aeg võtta t'õsiselt kätte füüsikaõpikud ja asuda oma teadmiste kriitilisele kontrollimisele ja täiendamisele.

Põhilised puudused, mis ilmnevad eksamil: füüsikaliste suuruste definitsioonide ja füüsikaseaduste ebakorrektna sõnastamine ja ülesannete halb lahendamisoskus. Viimane tuleneb aga just esimesest. Tavaliselt kaasneb sellega ka veel matemaatika mitteküllaldane valdamine. Kõik kokku viitab aga sellele, et koolis ei ole lihtsalt viitsitud õppida. Väljapääsuks on vaid üks tee — õppimine.

Kõige halvemini omandatud osad füüsikast olid kiiruste liitmine, Newtoni II seadus, võnkumised ja lained, Archimedese seadused, elektromagnetilise induktsiooni nähe, kujutiste konstrueerimine geomeetria optikas, energia kiirgamine ja neelamine aatomi poolt.

Lõpetuseks mõningaid sisseastumiseksamil ilmnenud uusi seisukohti ja arvamusi.

1) Krui reegel: Krui tuleb keerata päripäeva, kuid ta liigub risti peaga. Teda kasutatakse krui või mutri keeramisel. Iga ese, mida on võimalik keerata, mis omab vinti ehk keermeid, tuleb keerata päripäeva, et ta liiguks alla.

2) Küllastunud aur on see aur, mis eraldub enne keema minekut.

3) Gamma kiirgus on kõige lähema lainega kiirgus, mis on läbi tungiv ja surmav. Kasutatakse röntgenis läbivalgustamiseks.

Toodud näited pärinevad sisseastujate ettevalmistuslehtedelt ning nende kirjaviisi on muutmata.

Lisame omalt poolt veel ühe «pärlit». Terve inimese tunnus — hea isu, sügav uni ja täielik põlgus töö (õppimise) vastu.

Keemia ainekomisjoni esimees HEINRICH VILBOK:

Sisseastumiseksamil keemias väljapandud hinnetest lähtumisel võib märkida, et 57% eksamineeritute on omandanud keskkoollis keemiakursuses ettenähtud taseme. Ülejäänutel, seega küllalt paljudel, esinevad aga üsna suured puudujäägid, nii teoorias kui ka ülesannete lahendamise oskuses. Teatakse fakte, kuid mingit põhjendust nende anda ei osata. Näiteks. Teatakse, et s-orbitaal on üks ja p-orbitaal kolm, aga miks just üks ja kolm, seda ei teata. Teatakse s- ja p-orbitaale, aga mida kujutab endast bensin või seebikivi, seda ei teata. Reaktsioonide kulgemise põhjusi ei teata. Kui anda lähteained, siis sümbolite ja arvude ümberpaigutamisega reaktsioonid neil siiski kulgevad. Ei osata ühendite valemite kirjutada, lähtudes elemendi asukohast perioodilisuse süsteemis. Ülesannete lahendamisel kasutatakse mehaanilisi lahendusviiteid proportsioonide suhetega. Nii juhtub tihti, et väiksema kontsentratsiooniga hapet või alust kulub vähem kui kontsenteeritumat. Vastuse suurusest ei osata järeldada, kas ülesanne on lahendatud õigesti või ei.

NSV Liidu ajaloo ainekomisjoni esimees MAI KRIKK:

Nii mõnigi sisseastuja on NSV Liidu ajaloo aineprogrammi mahukust nähes ilmselt otsustanud, et seda ainet ei jõua üldsegi omandada. Kust siis muidu tulevad konkreetsed ajalooüldmõisted kohtades vastused, mida võib lühidalt kokku võtta väitesse: kunagi kusagil ilmselt midagi toimus. Ajalugu ei ole küll faktide rida. Sündmuste vahel valitsevad sügavad seosed, mida aga sisseastujad pahatunni ei oska näha ega oma vastustes kasutada.

Läbi aastate on ilmnenud, et terve rida ikka ühtesid ja samu küsimusi on tekitanud vastamisel tõsiseid raskusi: 1861.—1864. aastate kodanlikud reformid Venemaal; 1905.—1907. a. revolutsiooni iseloom ja liikumapanevad jõud; kodanlik-demokraatliku revolutsiooni ülekasvamise sotsialistlikuks revolutsiooniks kaksikvõimu tingimustes; uue majanduspoliitika olemus ja seaduspärasus jm.

Väheste teadmiste kõrval teiseks oluliseks puuduseks ajalooeksamil on napp jutustamis- oskus. On siinjuures tegemist eksamikrambaga või pole keskool tõesti suutnud oma lõpetajale anda oskust oma teadmisi vabalt ja ladusalt esitada?

Nimetatud kriitilised märkused ei peaks aga põhjustama hirmu NSV Liidu ajaloo eksami ees. Keskmise sisseastumiseksami hinne on olnud meil vähemalt 4, mis räägib ise enda eest. Iga asja saab teha ega veelgi paremini.

Geograafia ainekomisjoni esimees LIIVIA VALLMUUR:

Sisseastumiseksam geograafias on TPI-s vaid kahe erialal — tööstuse planeerimises (TP) ja raamatupidamises (TR). Käesoleval õppeaastal tuli geograafia eksamil kokku 366 noormeest ja neidu. Nendest 19,4% sooritas eksami hindele väga hea ning 33,6% hindele hea. Kõige rohkem, 37,4% oli neid, kes said rahuldava. 35 eksamineeritu vastus osutus mitterahuldavaks.

Nõrku vastuseid analüüsides selgub, et keskharidusega noorte hulgas on küllalt palju neid, kes äärmiselt halvasti orienteeruvad geograafilistel kaartidel; on neidki, kes ei tunne kaardi võrku ega tea ilmakaari. Teine valus koht on nähtuste põhjendamise ja omavahel seostamise oskuse puudumine. Nii näiteks sai paljudele komistuskiviks küsimus ühe või teise maailmajao reljeefi ja maavarade kohta, samuti küsimus mingi liidu vabariigi või suurmajandusraiooni looduslikest tingimustest ja ressurssidest tema majanduse arengu eeldustena.

Küllalt palju on neidki, kes ei oska selgitada mõistete «preeria», «savann», «taiga», «oas» jne. tähendust. Üks vastanuist pidas maastikul orienteerumise kõige paremaks võimaluseks tuult. Teine arvas, et enamik maailma jõgedest saab alguse ookeanidest ja meredest.

Vähe ei ole neid, kellele teevad raskusi maailma poliitilise kaardiga seotud küsimused. Tunda annab ka vähene huvi ümbritseva majanduse vastu. Nii ei teadnud üks Tallinnas elav majandust õppida sooviv neiu nimetada ainsatki kodulinna tekstiili- ega mõblitootmisettevõtet. Mitmed ei orienteeru üldtuntud põllumajanduslikes näitajates. Nii ei teata, kas lehm annab mõnisada või mõnituhat liitrit piima, kui suured on ligikaudsedki teravilja hektarisaagid jms.

On neidki, kes meie vabariigi rahvaarvaks peavad mõnda tuhandet inimest ja maailma rahvaarvu hindavad vaid mõnele miljonile.

Seda enam valmistavad rõõmu need noored, kelle vastused on arukad ja loogilised ning keda huvitab ümbritsev elu. Ja mis peaaegu — neid ei olnudki sisseastujate seas vähe!

* Kõrgkoolile on omane tsükli-llsus, taas ühe ringi lõpetamine ja samast uue algamine, tudengite vahetumine, viienda kursuse käp- sus ja esimese rohelus. Eks kajatu kõik see ka komsomolkomitee koossesu vahetumises ja ometi komsomolitöö jätkuvuses?

S. L.: Seda küll. Aeg teeb omad paradused. Alati on komi- tees olnud aktiivseid inimesi, ja kunagi pole nad jäänud «iga- vesteks» — juba jõuab kätte viies kursus, juba on nad dip- lomandid... See vahetumine teebki kõrgkoolist kõrgkooli. Aga iga aktivist peaks varakult mõt- lema, kuidas leida oma töö jätk- aja, kuidas mitte katkestada jär- jepidevust. Aktivist ei tohiks olla aktivist iseenda pärast ega suhtuda komsomolitöösse kui oma eralõbusse. Või lüüa käega: pärast mind tulgu veeputus!

E. S.: Või kui komitee sektori juhataja mitme aasta tegevuse aruanne mahub veerandile pa- berilehele — mis sisukusest ja kaastudengite elu täisverelise- maks muutumisest saab siin jut- tu olla! Paraku jäävad komitee- poolsed aktivistide ergutamise vahendid iga aastaga napimaks.

Seega: tegutseda tuleb omaenese sisetunde ajendil, tasuks ikka jälle see sisetunde rahulolu. Vahel on küll tunne, et nii vä- hesega leppijaid jääb järjest vä- hemaks...

* Kuidas ja kellest saab komsomolitöö hea tegija?

E. S.: Palju annab teha esime- sel kursusel. Et esmakursuslane leiaks endale võimalikult kohe sobiva ülesande, ühiskondliku töö, mida ta saaks eluga teha viienda kursuseni. Keskkoolist tulnu on ikka üsna laps — oma vanemate, oma kooli, oma klas- sijuhataja ja teiste täiskasvanu- te laps. Instituudis esmakord- selt, eriti ühikaelus puutub see «laps» kokku elumuredega, peab ise enda eest seisma, ise otsus- tama, mida kõlbab teha, mida mitte. Loomulikult peab teda aitama, talle instituudile või- malusi pakkuma. Komsomoliki- miteel on siin samuti oma osa. Üldse vanematel tudengitel, hu- vialaklubidel.

S. L.: Paljud praegu juba lõ- petanud meenutavad oma esi- mese kursuse häid elamusi näi- teks nii: läksime interklubi rek-

kõnelused

Jätkuvusest

* Vestluskaaslasel on TPI komsomolikomitee sekretär EDUARD SAUL ja asekretär SYLVIA LIHAS *

laamiõhtule, vaatasime, suu am- muli, selle juhte — IV—V kur- sus — kui asjalikud ja autori- teetsed, kui hästi oskavad klu- bi asju ajada! Tuli mõte: kui os- kaks ise kah kunagi samamoo- di...

E. S.: Arvan, et komsomoli- komitee korraldatud igasugisene seminarlaager esimese kursuse komsorgidele on väga vajalik. Saab nii ju noor inimene kõige paremini ja kiiremini instituud- ieluga tutvuda, saab vähemalt algteadmised sellest. Meie üles-

anne on seminarlaagrit senisest veel sisukamalt läbi viia.

* Kul kaua võiks ja peaks kõrg- kooli komsomolisekretär oma ameti- kohal püsima?

E. S.: Ideaalne oleks ehk vähe- malt kolm aastat. See arvamine pole just päriselt meie oma, nii on enne meidki arvatud. Põh- jendust on pakutud järgmist. Esimene aasta kulub selleks tööks vajalike teadmiste ja os- kuste omandamiseks. Teine aast- ta tähendab täisvõimsusega te- gutsemist kõrgkooli heaks, sa- muti ka kolmas, mil juba peaks hakkama mõtlema sellele, kes tuleb komsomolitöö jätkajaks. Muidugi, siin on omad aspektid: kui kõrgkooli komsomolisekre- tär oma tööga väga hästi hak- kama saab, pakutakse talle muu- dugi ka kiiresti ametikõrgen- dust... Võib-olla peaks sel ju- hul kaasa rääkima kõrgkooli komsomolijuhisist. Kui sekretär arvab, et ta pole suut- nud anda oma koolile endast veel k ike, siis... Vähem kui 2—3 aastat kõrgkooli komsomolielu juhtida on liiga napp aeg, sellega ei jõua õieti sissegi

elada, rääkimata täispingega te- gutsemisest ja järjepidevusele mõtlemisest...

* Mida tahaksite Instituudi kom- somolijuhitidena kaastudengile öelda?

S. L.: Seda, et nn. käest kin- nihakkajaid ei koolitata kuskil, Ei tasu oodata, et keegi tuleks ja tooks su komsomolikomitee uksest sisse ja pakuks meelee- pärist tegevust. Tudeng tavali- selt kardab oma initsiatiivi üles näidata. RSP aegu on kritiseeri- jaid palju: ei jõua need päevad igapäheeni, tehku komsomoliki- mitee paremini jne.

E. S.: Kriitika on äge, aga peaaegu polegi tudengeid, kes komiteesse tuleksid ja nõu an- naksid, mis ja kuidas siis pare- mini teha. Igaüks, kes arvab, et suudab meie komsomolielu sisu- kamaks ja huvitavamaks teha, ärgu häbenegu, tulgu komso- molikomiteesse koos oma ette- panekute ja soovidega!

Vestles
HILLE KARM

VABARIIKLIKU SUUNAMISEGA

asus tänava õppima Moskva Kergetööstuse Tehnoloogia Insti- tuuti Katrin Uutsalu Pärnu 2. Keskkoolist. Leningradi Po- lütehnilise Instituuti suunati Aleksander Nõomaa Tallinna 52. Keskkoolist, Leningradi Kinoinstituuti Meelis Tivas Narva 2. Keskkoolist ja Leningra- di Tekstiili- ja Kergetööstuse Instituuti Riina Vällö Tallinna 1. Ohtukeskkoolist ning Riina Rannala Rakvere 1. Keskkool- list. Leningradi Kõrgemas Merekooli said suunamise Kingisepa 1. Keskkoolist Peeter Tees ja 2. Keskkoolist Toomas Hiiudmaa, Tallinna 1. Keskkoolist Avo Pruun ja Saku Keskkoolist Juhana Herma. Koku- ku suunati TPI juures sooritatud sisseastumiseksamite alusel tänava Moskvasse, Leningradi, Odessasse ja Riiga õppima 40 noort.

Mida tähendab väljend «va- bariikliku suunamisega»? Igal «asta» eraldatakse Eestile üliõpi- laskohti vennasvabariikide kõrg- koolides kindlaksmääratud loe- telu alusel, mille koostamisel on arvestatud meie vabariigi rah- vamaajanduse kaardivajadust. Vabariiklik suunamine annab soodsa võimaluse jätkata õpin- guid vennasvabariikide kõrg- koolides erialadel, mida Eestis ei õpetata.

Need, kes kandideerivad va- bariiklike eraldatud üliõpilas- kohtadele, teevad sisseastumise- eksamid koduvabariigis. Eksa- mid võib anda emakeeles. In- sener-tehnilistele erialadele pür- gjad sooritavad vastuvõtteksa- mid TPI juures samaaegselt TPI päevasesse õppevõrgi sisseastu- jatega. Üheaegselt saab kasu- tada kahte kõrgkooli kandidee- rimise võimalust. Kui suuna- misvalikul tehakse positiivne otsus mõne teise samale erialale kandideerinu kasuks või kui mõni eksam sooritati rahulda- vale hindele, võib samade eksa- mitulemuste alusel kandideeri- da TPI konkursil.

Õppetöösse tõsiselt suhtunud üliõpilased on seni kõigist ko- hanemiskustest kiiresti üle saanud ja enamik neist õpib edukalt. Õpingute ajal antakse üliõpilastele koht ühiselamus. Stipendiumi makstakse üldistel alustel vastavalt õpiedukusele. Pärast õpingute lõpetamist suu- natakse noored spetsialistid eri- alasele tööle koduvabariiki.

1983. a. nähakse ette suunata meie vabariigi noori õppima insener-tehnilistele erialadele Moskva, Leningradi, Riia, Odes- sa, Viinuse, Novosibirski ja Minski kõrgkoolidesse kokku 34 erialale 70 üliõpilaskohale. Sisseastumisdokumente võetakse vastu 20. juunist 31. juulini TPI vastuvõtukomisjonis. Sisseastu- miseksamid toimuvad samas 1. augustist 20. augustini. Täp- semat informatsiooni saab insti- tuudi vastuvõtukomisjonist aad- ressil Tallinn, 200026, Ehitajate tee 5, telefon 53-21-51.

TPI VASTUVÕTUKOMISJON

EI ÜHTEGI MÕISTATUST

SÕNA 5. Noorte loomin- gut. «Loomingu» Raa- matukogu» 1982, 38/39.

TP toimetuses tuli kokku vestlusring, et vahetada arva- musi viienda «Sõna» üle.

Vihiku esimene autor ILMAR TRULL jätab kogumiku luule- tajatest kõige parema mulje. Tema luules võib täheldada teat- tud maalähedust (ülekantud tä- henduses) ning iroonia ja tõsi- duse osavat ja kavalat põimi- mist, eriti kahes viimases luu- letuses «Selline lugu» ning «Lõ- puta laul». Mõnedes ridades võib aga leida mõtte, et tõsised tunded ja muljed ei mahu kui- dagi sõnadesse. (Kas ongi seda vaja?) Näiteks, «...suus miski nagu sügeleks / ent paber nõuab sõnu...» («Omadegea se- gi») või «...Neid, kes vaatavad ja ei räägi. / Sest nad ei oska rääkida. / Nad oskavad vaada- ta. / Nad oskavad veel vaadata seda. / Mida nad kunagi ei näe...» («Lapsepõlv. Meri.»)

Viimatimainitud luuletuses on nii noore mehe kohta huvita- valt ja mõjusalt edasi antud nostalgiat ja aja pöördumatu mõõdumise tunnet.

MATI UNDI «Dante Gabriel Rossetti» kujutab endast väga heal professionaalsel tasemel tehtud tööprotsessi kirjeldust. See on lugu mehest, kes teeb hoolsasti ja usinalt oma tööd. See, mida tõlkija teeb, võib võhikule näida tühisena, ent ometi on see niisama tõsine nagu treiali tegevus. Samas on toodud ära ka kontrast muu maailmaga (pood, olustik) — muidugi, inimene on maailma-

ga seotud tuhandete niitidega. Ent tööprobleem on selles jutus kõige olulisem. Tudengil võiks vaimse töö tegemisest ju mingi ettekuju olla. Sellestki, et on neid, kes kaheksa tundi rabele- vad (kui sedagi) ning seejärel rahuliku südamega tarbima asu- vad. Samuti ka need, kelle jaoks on töö ja vaba aeg täiesti mõttetud mõisted. Kuni mees on ärkvel, tegeleb ta ala- tasa oma probleemiga.

MART TRUMMALI «Teekon- nas selgimisvõimalustega» pais- tab tegemist olevat iseenda ja oma koha otsimisega. Selget la- hendit lool ei tundu olevat, kõik otsad jäävad lahtiseks, kuigi üldtoon on optimistlik. Trum- mali stiil tuletab väga meelde Salurit, sellelaadsete kirjatõde- de jäljimine ja mõõtmine nõuab lugejal suurt pingutust, peale- gi võib juhtuda, et lõpuks see pingutus vaevatsutata jääb.

RANNAR SÜSI «Aramineku- lugudest» jääb mulje, et auto- rile endalegi pole selge, mida ta öelda tahab. Esimesest loost paistab, et mingit lahendust, vabanemist ükskuisusest ei ole, on ainult rutiin, pidev, tüütu, raske töö, ilma igasuguse välja- pääsu võimaluseta. Viimases loos «Kes lähevad ära» paistab just, et lahendus on olemas. Selle jutu järgi jääb mulje, nagu oleks kunstnikel (intelligendi- di) oma koha ja eluprobleemi- de leidmine kergem kui lihtsal maailmisesel — selle väitega aga mingil kombel nõustuda ei saa.

Kirjutamisstiil on Susil oma- pärane ja nii väikese valimiku juures päris huvitav. (Terve raamatutõis taolisi kordusi, sõ- na- ja mõttesilmuseid tüütaks

vast ära.) Lugu maainimeste raskest tööst on nii aktuaalne kui on, hästi kirja pandud, autor näib teemat tundvat. Tei- salt — see ei käi mitte ainult Susi kohta — liiga noorelt hak- kavad autorid end kirjanikeks ja kultuuritegijateks pidama, sellekohaseid jutte-luuletusi kir- jutama, need mõjuvad paraku võltsilt. Nagu ikka, kui kirju- tatakse asjast, mida veel täpselt ei tunta.

URMAS MIKU «Lühikeste reiseid lõpetamata kommentaaride» peamiseks mõtteks näib olevat silgavama inimliku kontakti leidmine teiste inimes- tega. Loo peategelane Olar lä- vib väga paljudes, kuid lähede- dam, tugevamat kontakti ta ometigi kellegagi ei saavuta. Seda juttu (ning ka pea kogu «Sõna 5») läbivaks juhtmõtteks võib pidada repliiki mõista- tusest. Seejuures ei pruugi tegeleda (või peategelane) osata enese jaoks sõnastada ise- gi mitte seda mõistatust, mille lahendus otsivad, aimates vaid äärmiselt selle olemasolu.

ILMAR SÄRG. Tema lugudel on peamiseks mõtteks kontakti leidmine teiste inimestega. Nagu Olari (peategelane U. Mi- ku jutu) läbib ka intern (peategelane «Interni päevast») väga paljudes, saavutamata nendega ometi mingit sügava- mat suhet. Kui selleks aga või- malus tekibki, pööratakse vii- masel hetkel kõrvale, liiaks araks, eelistatakse süiski pinna- pealseks jääda. Samasugust inimliku leidmise lootusetust võib täheldada ka loos «Sa kut- sud teda kaasa».

EKSAMIKIRJANDIST MÕELDES

Emakeele sisseastumiseksa- mikomisjon ei looda leida eest noori kirjanikke, ehkki neid võiks ju olla ja tore oleks nende kirjandeid lugeda. Me ei sea ka hindamislatti sellele kõrgusele, vaid ootame kohtu- mist arukate noorte inimestega, kes oskavad allutada etteantud teemale oma mõtteid ja neid lihtsalt ning arusaadavalt sõ- nastada. Ja ega meil alati tu- legi pettuda.

Veel siiani on meeles kir- jand «Teatrielamus», milles meenutati küll mitte eriti meel- divaid elamusi «Ugalas» eten- dust «Jane Eyre» vaadates, aga kirjand oli meeldiv. Mispoolset? Teemakohane mõttekäik, aru- saadav käsitlus, argumenteerit- tud arvamused, ladus, parajalt emotsionaalne sõnastus, lait- matu õigekiri, interpunktsioon, korralik käekiri — kõik, mida nõutakse healt kirjandilt.

Kahjuks aga oli niisuguseid vähe: 912 kirjandist ainult 31 võis hinnata väga heaks. 134-st ehitusteaduskonda pürgijast suutis kirjutada väga hea kir- jandi vaid üks (!) inimene. Ligi-

kaudu kolmandik kirjandeist kannatas välja hea hinde; kaks kolmandikku vaid rahuldava, kusjuures paljud kolmed tal- nuks kirjutada nii pisikesse kol- mekesena, mis ainult luubi all oleks nähtav olnud. Viimastes eksamitöödes ilmes autori või- metus MÕELDA ja nii pandigi kirja mõttetu. Tuglas on kir- jutanud: «Mõeldagu enne suuri mõtteid ja tuntagu suuri tundu- musi ning leitagu siis vastavad sõnad».

Et mitte jääda üldisõnaliseks, toon mõned näited:

* Küsimusi Villu tahtmise kohta ei tohiks olla. Villu tahtis ja tegi, palju suutis. Olgu ei Villul puuduvad ühel käel sõr- med, tõstis ta hanguga heina, nii et hanguvars raksus.

* Nimelt maskeerib Tiina end libahundiks ja sellega tähele- panu tõmmates laseb Margus püssist jäljetise maha.

* Minu arvates avaldas Tiina- le lühiajaline metsas elamine kindlasti mõju. Tüdruk oli seal üks, kuigi ta tundis, et tema ümber on sõbrad ja seltsime- hed.

* Tiina oli narodnik.
* Inimese süda ei pea igat- sama solgipange poole, vaid kollektiivse töö poole. (M. Gor- ki «Ema» põhjal kirjutatud tööst.)

Ka kompositsioon valmistas paljudele raskusi, eriti ilmes saamatus sissejuhatus ja lõpp- sõna kirjutamisel:

* Prillikliksid välguvad kel- mikalt. Oled see Sina, Juhana? Kuule, Juhana, ütles mulle, mida peidab Sinu looming?

(Sissejuhatus teemale «Mida ütleb J. Smuuli looming täna- päeva noorele lugejale?»)

* Rahu, tema põrmule ja an- name talle au, et ta elas just niimoodi. (Lõppsõna teemale «Katku Villu jõud ja jõuetus».)

Paljudele üliõpilaskandidaati- dele sai komisuskiviks sõnas- tus. Sõna kasutamise oskust ei omandata ühe-kahe aastaga, küll aga peaks seda suutma te- ha 11 kooliaasta jooksul, õppi- des suurte sõnasteist. «Me harjume hästi kõnelema, kui me sageli loeme neid, kes on hästi kirjutanud,» on öel- nud Voltaire.

Üliõpilane & kirjandus

Tulles nüüd tagasi luule juur- de, tuleks eriti ära märkida MART VÄLJATAGA tõlkeid, kes on vahendanud meie heal tasemel R. Herricki, J. Keatsi ning W. B. Yeatsi luulet. Ar- vestades tõlkija noorust ning tõlgete taset, võib loota, et ees- ti keelde saavad vahendatud (tulvikus) nii mitmedki inglise luule tipud.

Mis puutub JOEL SANGA luuletustesse, siis võib märkida, et need mõjuvad väga hästi koos «Ruja» muusikaga ning mam- mulike näkkudega — etendus «Ja ahne naine...» mõõduvad suvel linnahallis. Kogumikus aga ei avalda nad enam sellist mõju. Neist võib küll välja lu- geda irooniat, kuid mille suh- tes?

Üldjoontes on aga nende luu- letuste tase tunduvalt kõrgem kui K. Keskküla, E. Adamsoni või A. Ihoma väärsidel, kelle looming ei ajenda erilisel po- sitiivsusest mõtete ega hinnangu- te tekkimist.

Kogu vihikut läbivaks tee- maks võiks pidada Urmas Miku loos esinevat fraasi: «Inimene ei lahenda oma elu jooksul ühtegi mõistatust.» Selge see, et vanem ja kogenum Unt os- kab otsida teid mõistatuste lahendamiseks; teel lahenduse poole on ka Trummali. Ent ka mõistatuste esitamine on olu- line, hoolimata lahenduse ole- masolust.

Vestlusringis avaldatud mõtteid refereeris
TONU TOMBERG AK-31

Mõned näited tulevaste inse- neride kirjandest.

* Jussi haua luges ja laulis Andres oma haige jalaga.

* Tiina lehvivatesse juustes- se on kinnitatud punane moo- niõis, kellel on suured selged silmad.

* Hamleti ema ronis Clau- diusega voodisse.

* Sest tööd armastav inimene kasvab ikkagi töö seest, mitte majast, kus korteritukse kõrval on prügisah ja soe ja külm vesi käivad toruga toas.

Ja on kurb, kui tulevaste in- seneride, liiatigi tootmisjuhtide emakeelelane eneseharimine jääb samaks nagu see oli kahel kolmandikul sisseastujaist. Ei tohiks unustada, et

«Sõna on see, mis võimaldab sinul minust ja minul sinust aru saada, mis mõnikord heilalt kinge tungib, teinekord lõpmatult valusasti torkab, mis annab igale mõistele te- ma näo, igale asjale tema nime, mis arsti, inseneri, töölise või teadlase käes ei tohi väära- tada...» («Noorte Häälest»)

Emakeele eksamikomisjoni nimel
ELSA TONISMANN



Meie toimetusele toob post regulaarselt sõsarõõgkoolide häälekandjaid Riia PI-st kuni Vladivostokini, Kaug-Ida PI-ni välja. Täna mõned uudised Tšeljabinski Polütehnilise Instituudi novembrikuu ajalehtedest.

15. novembrist 16. detsembrini elab Tšeljabinski Polütehniline Instituut suursündmuse tähe all — instituudi peahoone auditoriumides, aulas ja fuažees on avatud NSV Liidu 60. aastapäevale pühendatud näitus «Instituudilt rahvamajandusele». Näitus on korraldatud NSV Liidu Kõrg- ja Keskerihariduse Ministeeriumi algatusel ja annab selgelt tunnistust sellest, kui palju on ära tehtud NLKP Keskkomitee otsuste täitmiseks kõrghariduse efektiivsuse tõstmisel.

Nagu võib lugeda 10. novembri ajalehest, on tegemist väga laiaulatusliku näitusega, mis annab ülevaate instituudi viimase 40 aasta saavutustest. Välja pandud on üle 700 eksponaadi.

Huvipakkuvamate hulgas nune-tatakse «Ziguli-2107» diagnostika stendi, mis on välja töötatud instituudi autokateedris; kontrollmõõteriista, mis võimaldab vajaliku juhtme paksust mõõta mikronites jpm.

Näituse avamisel osales NSV Liidu kõrg- ja keskerihariduse ministri asetäitja N. Krasnov, näitust on külastanud ja külastavad NSV Liidu TA Uraali teaduskeskuse teadlased, Moskva rahvamajandusnäituse esin-dajad.

Näituse päevil korraldatakse õppejõudude XXXV teaduskon-verents, näitusekuu mahutab veel hulga kohtumisi nimekate teadlastega, tööstusettevõtete esindajatega, instituudi vilist-lastega.

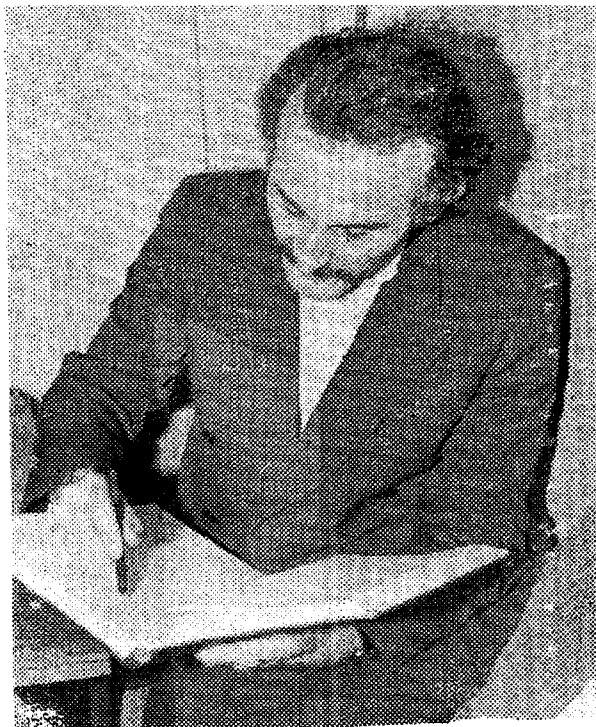
«Mängime ministreid». Nii on oma kaastöö ajalehele pealkir-jastanud üliõpilane Jelena Frõt-kova. Artikkel algab nii: «Nelil välismaist firmat pakuvad teile ostmiseks litsentse oma auto-dele. Missugune neljast varian-dist valida? Missugune neist annab suurimat efekti 5, 10, 20 aasta pärast? Displeikraani ees istudes tuleb teil praegu kohe sellele küsimusele vastata. Kes-tab tööstuse organiseerimise ja planeerimise kursuse praktiline õppus, mäng, kus tuleb appi võtta kõik omandatud teoreeti-lised teadmised ja lahendada täiesti eluline ning tulevases töös võib-olla igapäevanegi proble-em.

Ankeedis, mis meile pärast ülesande lahendamist antakse, on küsimus: «Kas arvate, et õppetöö selline vorm võimaldab paremini omandada ja kinnista-da teoreetilisi teadmisi?» Vas-tame kõik jaatavalt.»

Instituudis tegutseb üliõpilas-te pantomiimiteater «Mask». Selle liige Dmitri Uskov jagab oma muljeid üleliiduliselt festi-valilt «Miimide paraad 82», kus osales ka «Mask». Leni-ngradi noortepalees esinesid ka-he nädala jooksul 30 kollektiivi Moskvast, Leningradist, Riia-st, Kiievist, Minskist. Oli ka kutse-lisi teatreid — nii näiteks mär-gitakse artiklis truppi Tartu «Vanemuisest». Osalejad sai või-maluse jälgida filmiseeriat maailmakuulsal Charlie Chapliniga. Miimidele esines NSV Liidu rahvakunstnik Arkadi Raikin. Ja muidugi vaadati-näidati vastastikku oma programme. Üheks meeldejäävamaks peab artikli autor Moskva ansambli etendust «Punased hobused». Tšeljabinski PI «Mask» tõi festi-valile vaatajate ette Maurice Maeterlincki järgi tehtud kava «Pimedad», mis sai tunnustuse osaliseks.

KOHTUMISED

23. novembril austas TPI fil-miklubi oma külalatekuga gruusia kineast, tõsiste filmide režissöör A. Rehviašvili. Tal oli kaasas kaks oma filmi «Tee-



kond koju» ja «Gruusia XIX sajandi kroonika». Pildil näeme teda jätkas klubi külalisraama-tusse ridu oma TPI-muljete

kohta. Külalist saatis Liina Kirt-«Tallinnfilmist».

LEO SAARE fotod.

ÄRA HOIA KÕRVALE!

Taidlus on esteetiline kasva-tuse üks suundi. Hea taidlus on tudengite seas alati populaar-nud — eriti selline, mida tehakse ise. Kitarr ja laul on pea-aegu et tudengielu sümbolid, väimukas nali on teravitav, malevataidlus on tase omaette. Otsigem talente! Otsigem neid meie enestest hulgast, olgem jul-ged ning astugem ette! Ameti-ühingu- ja komsomolikomitee ning üliõpilasklubi korraldavad teaduskondade vahelise taidlus-konkursi, mis aasta tähtsust arvestades pühendatakse kodu-maa 60. sünnipäevale.

Konkursist kutsume osa võt-ma KÕIKI instituudi üliõpilasi ja teenistujaid. Eraldi hinna-takse I kursuse üliõpilasi ja va-nemate kursuste tudengeid.

ERITI OOTAME MEIE ÜLI-ÕPILASPERE NOORIMAI-D LIHKMEID, ESMAKURSUSLA-SI. Noor tudeng, näita oma

andeid! Ära varja põnevaid ela-musi, mida võid pakkuda lava-laudadelt teistele! Too välja laulud-tantsud-mängud, mida oskaksid enne TPI-sse tulekut, õppisite koos oma rühmaga septembrikuus kolhoosis olles, mida teete rühmaõhtutel või vabal ajal ühiselamuseinte va-hel!

I kursuse üliõpilased! Teile on konkursil osalemise võima-lused järgmised:

teisipäeval, 14. detsembril kella 14—17.30 majandusteadus-kond, mehaanikateaduskond ja ehitusteaduskond; neljapäeval, 16. detsembril kella 14—17.30 automaatikateaduskond, keemiateaduskond ja energiateaduskond.

Teistele osavõtjatele viime konkursi läbi 1983. a. veebruaris-märtsis.

ÜLEVAATUS TOIMUB AULAS. Oodatakse kõiki taid-

lusvorme: laulud, tantsud, inst-rumentaalsed, sõnakunst, mon-taažid, showprogrammid, agit-brigaadid jne. Osalemiseks tuleb täita ankeet, mida koos konsultatsiooniga saab üliõpilasklu-bist IV-105 või oma teaduskon-na kultuuriorganisatsioonilt. Ta-gastada samasse, esmakursusla-dest 9. detsembriks, teised 14. veebruariks.

Zürii on heatahtlik, arvestab, et tegu pole kunstimeistriga, vaid TPI tudengitega. Tuldagu julgusti. Punkte arvestatakse nii: osavõtt üks, äramärkimine kaks ja laureaadiititel kolm punkti. Selgitatakse välja pa-rim teaduskond ja parim õppe-rühm. Võitjad saavad eelasi va-bariiklikule taidluskonkursile, mis saab teoks kevadel Tallin-nas ja Tartus. Parimaid taidle-jaid premeeritakse meenete ja turismituusikutega.

1981. — 80 с., ил. — Библиогр. в конце статей.
2. Комаров М. С. Основы науч-ных исследований: (Учеб. посо-бие для машиностроит. спец. ву-зов). — Львов: Вища школа, 1982. — 127 с., ил. — Библиогр. с. 126 (32 назв.).
3. Мальцев П. М., Емельянова Н. А. Основы научных исследова-ний: (Учеб. пособие для технол. ин-тов шпц. пром-сти). — Киев.

Вища школа, 1982. — 191 с., ил. — Библиогр. с. 183—189.
4. Парыгин Б. Д. Социально-психологический климат коллек-тива: Пути и методы изуч. — Л.: Наука, 1981. — 192 с., диагр. — Библиогр.: с. 186—190 (127 назв.).
5. Формирование личности ин-женера в вузе: Проблемы воспи-тания в процессе обучения. — Киев: Вища школа, 1982. — 186 с. — Библиогр.: с. 173—174 (53 назв.).

RAAMATU UUDISEID

1. Автоматизированные обучаю-щие системы. Сб. статей / Под ред. А. Я. Савельева. — М.: МВТУ.

KES PUHASTAB TAHVLI JA KUIDAS PARGIME AUTO?

Teatavasti peaks sisekorra eeskirjade järgi auditoriumide korra, sealhulgas ka puhta tahvli eest hoolitsema rühma korrapidaja. Varasematel aastatel see nii ka oli, kord paremini, kord halvemini. Küesole-vast sügisest avab auditoriumi ukse vahetult enne loengut õp-pejõud. Tema peab auditoriumi peale korrastamist ka sulge-ma ja võtme valvelauda vii-ma.

Kaunis ebameeldiv on aga leida ukse avamisel eest täis-kirjutatud tahvli ja raisata sel-le puhastamiseks mitu minutit

loengust. Eelmise loengu tühi-kokkuvõtet esitada ja samal ajal tahvli puhastada on sa-muti tülikas. Kõige vähem rõõ-mu teeb puhastamata ja kuiva-nud tahvel hommikul, sest siis kajastuvad temal sageli terve eelmise päeva loengud.

Olen veendunud, et kui ei ole võimalik lülitada palgalise kor-ristaja ametiülesannetesse iga-päevast auditoriumide korrista-mist (mille hulka kuuluks ka tahvli korralik pesemine), käib tahvli pesemine ometi loengu lõpetanud rühma ja õppejõu akadeemilise maine ja käitu-misnormide hulka. Need eel-daksid ka, et auto pargitaks ikka parkimisplatsile, mitte aga kitsale teele, parempoolsete ra-tastega murule, nagu seda pa-hatihti võib näha V õppekor-

puse juures. Need autod nagu ka autod II õppekorpuse parki-misplatsi sissesõiduteel on küll uksele maksimaalselt lähedal, kuid takistavad ohlikult teisi liiklejaid.

P.S. Ärgu võetagu seda rep-liiki tühise virisemisena, mis tuleneb ainult isiklikust muga-vusest. Tavaliselt tulen tööle sel ajal, kui õigel parkimisplat-sil on paremad kohad veel va-bad. Tahvli puhastamisega on mul samuti vedanud — kaks korda nädalas peab enne mind loengut professor E. Siirde. Te-ma juba järgmisele õppejõule tahvli puhastada ei jäta! Ja mis muudesse loengutesse puu-tub, siis saan ma tänu kuiva-nud tahvli varsti mitu ainet juba selgeks.

Prof. LEEVI MÖLDER

16. novembril oli klubis kül-las Filmilaenuvõtte ja Reklaami Valitsuse juhataja AHTO VESMES. Ta tutvustas filmilind-tide levikut teel tootjast vaata-jani.

Meie suurel maal on 40 stu-diot, mis toodavad aastas pikki filme 150—160 nimetust. Peale selle jookseb kinodes 130—150 välisfilmi.

Et mängufilmi tootmine ja vaata-mise korraldamine end ära tasuksid, peab üht filmi vaatama vähemalt 5 miljonit inimest, mis toob sisse umbes kaks miljonit rubla. Aastas loendatakse Nõukogude Liidus um-bes 4 miljardit kinokülastust. Iga-üks NSV Liidus käib aastas kinos keskmiselt 16—18 korda.

Heaks filmiks loetakse levita-jate seisukohalt seda, mis toob kokku 16,5 miljonit vaatajat. Viimastel aastatel on «Tallinn-filmi» toodangust selle nivoo ületanud vaid «Hukkunud Al-pinisti» hotelli («Viimse reliik-via» hüpe, 80 miljonit, oli am-mu-ammu.)

Kõige väiksem koopiata arv, mis ühest filmist tehakse on 17. S.t. igasse liiduvabariiki üks pluss Moskva ja Leningrad. Üks koopia kannatab välja 480 seanssi. Koopiata maksimumarv on 1500. Loomulikult eeldatakse

siis hulgalist auditoriumi ja seda nimetatakse ka kassa-tükiks. Vabariiklikud marsruut-komisjonid teevad oma ette-panekud, mitu koopiata vaja läheb. Programm on kaheksa kuud ette teada. Tavaliselt so-bib ENSV-le 4—5 koopiata. Ees-tis loendatakse aastas keskmiselt 18—21 miljonit kinokülas-tust.

Viimase aja populaarsemad nõukogude filmid on olnud «Moskva pisaraid ei usu» ja «Meeskond».

Välisfilmid nii sotsialismimaa-dest kui kapitaliriikidest dub-leeritakse ja tiražeeritakse. Kinode repertuaaris moodustavad need umbes poole. Eestis lisa-takse igale koopiata kehavõitu kvaliteediga subtiitrid. Filmide levitamise (reklaam, tõlki-mine, trükkikoda jm.) tegeleb meie vabariigis ligi 300 inimest.

Filmide normaalseks ekraanil-olekuajaks ja kõikide sissetulevate filmide äranäitamiseks peaks Tal-linnas olema vähemalt 20 kino (on 10), rääkimata Tartust, kus on 100 tuh. elaniku kohta 2 riiklikku kino.

Ahto Vesmes vastas ka paljudele klubi liikmetele huvitanud küsimus-tele.

Refereeris KERTU TAMMIK

«TALLINNA POLÜTEHNİK» «ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИК»

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk t. 40/42. Organ partkoma, rektorata, komiteeta ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский поли-техник», Типография «Южиселу», Цырк, 40/42. Toimetuse address: 200026 Tallinn, Ehitajate tee 5, TPI, 3. hoone, tuba 204, tel. 537-261. Адрес редакция: 200026 Tallinn, Эжигайте tee, 5, ТПИ 3 корпус, комната 204, тел. 537-261.

Tell. nr. 3153. MB-11265. Hind 2 kop.

Vastutav toimetaja G. HAZAK